

กระบวนกำหนัดคนโอบาธใว้ระบบการเนืองไทย :
ลิกษากรณีการนักเือรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พุทธศักราช 2534 ในปี 2535

พันด้ารวจตี หันนะ สุกรสุต

วีกษานีพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่ของการลิกษาตามหลักสุตรปริณญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวีกษาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-743-8

ลิกษสิทธิ์ของบัณฑิตวีกษาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 173 666

PUBLIC POLICY MAKING PROCESS IN THE THAI POLITICAL SYSTEM
A CASE STUDY OF THE AMENDMENT IN 1992 OF THE 1991 CONSTITUTION

POL.MAJ. PATANA SUGARASUT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-743-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   กระบวนการกำหนดนโยบายในระบบการเมืองไทย :
ศึกษาเฉพาะกรณีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับปีพุทธศักราช
2534 ในปี 2535
โดย   พันตำรวจตรี พัฒนะ สุกรสุด
ภาควิชา   การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา   ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต บุญบงการ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสูววรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต บุญบงการ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดำรง ชรรมาวัักษ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พัฒนา ศุภรสุต, พ.ด.ศ. : กระบวนการกำหนดนโยบายในระบบการเมืองไทย : ศึกษากรณี
การแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับปีพุทธศักราช 2534 ในปี 2535 (PUBLIC POLICY MAKING
PROCESS IN THE THAI POLITICAL SYSTEM : A CASE STUDY OF THE AMENDMENT
IN 1992 OF THE 1991 CONSTITUTION) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.สุจิต บุญบงการ,
176 หน้า. ISBN 974-634-742-8.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทกลุ่มผู้เรียกร้องทางการเมืองในเหตุการณ์พฤษภา-
ทมิฬที่ใช้อำนาจและอิทธิพล เพื่อให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2534 โดยเฉพาะการศึกษาถึง
วิธีการ ช่องทาง และการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬของกลุ่มผู้เรียกร้องทาง
การเมือง

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น แท้จริงแล้วมาจากความ
ต้องการของกลุ่มทางการเมืองจำนวนหนึ่ง ที่เห็นความ ไม่ชอบธรรมในการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีเนื้อหา
ไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง มีการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกซึ่งอาจเป็นบุคคลในคณะ รสช. มาเป็น
นายกรัฐมนตรี กลุ่มดังกล่าวจึงมีการเคลื่อนไหวในการต่อต้านคณะ รสช. ภายหลังจากการเลือกตั้งได้นายก-
รัฐมนตรีที่มาจากคณะ รสช. จริง จึงมีการเคลื่อนไหวอีกครั้งอย่างกว้างขวางในการต่อต้านนายกรัฐมนตรี
ที่มาจากคนภายนอกรัฐสภา ประเด็นในการต่อต้านคณะ รสช. ได้เปลี่ยนแปลงประเด็นในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
ทั้งนี้ เนื่องจากเมื่อมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในประเด็นสำคัญแล้ว จะทำให้นายกรัฐมนตรีต้องมาจากการ
เลือกตั้ง และปิดกั้นโอกาสของบุคคลในคณะ รสช. ไม่ให้เข้ามามีอำนาจทางการเมือง การเปลี่ยนแปลง
ประเด็นดังกล่าวนี้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญ เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงประเด็นจากความต้องการของบุคคลกลุ่ม
เล็ก ๆ ขยายออกไปเป็นความต้องการของมวลชนส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มหลักดันภายนอกที่รัฐสภาที่ต้องการ
แก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น กลุ่มผู้คัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญจึงสามารถแสวงหา
แนวร่วมได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จในการล้มล้างอำนาจ รสช. และแก้ไขรัฐธรรมนูญ
ในที่สุด

ภาควิชา..... การปกครอง
สาขาวิชา..... การปกครอง
ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิสิต..... พ.ศ.๒๕.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C531956 : MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD: PUBLIC POLICY/CONSTITUTION/AMENDMENT

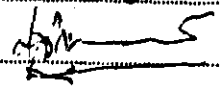
PATANA SUGARASUT, POL.MAJ: : PUBLIC POLICY MAKING PROCESS IN THE THAI POLITICAL SYSTEM : A CASE STUDY OF THE AMENDMENT IN 1992 OF THE 1991 CONSTITUTION. THESIS ADVISOR : PROF.DR. SUCHIT BUNBONGKARN, 176 pp. ISBN 974-634-743-8.

This research is designed to study the role of pressure group in campaigning for constitutional amendment during the May 1992 uprising. In particular, it studies the methods and approaches employed by those groups in their campaign.

The research finds that the demand for the amendment was initiated by political groups which were against the constitution that allows a non elected MP to become prime minister. The groups began campaigning against the appointment of the NPKC leader as prime minister after the March 1992 elections. The campaign aimed at revising the constitution to make only elected MP eligible for premiership which would result in termination of the NPKC's political domination. The groups were successful in mobilizing mass support for their campaigning against the NPKC and for the amendment. The mass support outside the Parliament was a key factor leading to their success in dethroning the NPKC and the revision of the constitution.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... การปกครอง
สาขาวิชา..... การปกครอง
ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ศ.ดร. สัจจิต บุญขงการ ซึ่งได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาให้คำปรึกษาและชี้แนะสิ่งที่เป็น ประโยชน์กับผู้ศึกษา รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือจาก รศ.ประหยัด หงษ์ทองคำ ประธานกรรมการ และ รศ.ดำรง ชรรมารักษ์ ซึ่งกรุณาสละเวลามาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ และบรรณารักษ์ของห้องสมุดต่าง ๆ ที่ได้กรุณาช่วยผู้ศึกษาค้นหาเอกสารเริ่มต้นมา ประกอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์อันพึงจะมีจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่อง สักการะคุณงามความดีของบิดา-มารดา และ ครู-อาจารย์ ผู้มีส่วนร่วมในการให้ การศึกษากับผู้ศึกษามาตั้งแต่ต้น ขอขอบพร่องอันเกิดจากงานวิจัยครั้งแรก ผู้ศึกษา ขออ้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของเรื่อง.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
สมมติฐานของการศึกษา.....	8
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	9
ขอบเขตของการศึกษา.....	9
วิธีการในการศึกษา.....	10
การนำเสนอเรื่อง.....	11
2 ทฤษฎีและแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	12
แนวความคิดเรื่องระบบการเมืองและกระบวนการทางการเมือง.....	13
แนวความคิดในเรื่องการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย.....	28
แนวคิดเรื่องอิทธิพลและอำนาจ.....	30
แนวความคิดเรื่องอำนาจและอิทธิพลกับกระบวนการตัดสินใจ และการไม่ตัดสินใจ.....	34
แนวความคิดเกี่ยวกับชนชั้นนำ.....	33
แนวความคิดเรื่องกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มอิทธิพล.....	43
สรุป.....	47

บทที่

3	ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พุทธศักราช 2534.....	48
	ควมหมายของรัฐธรรมนูญ.....	48
	วัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญ.....	49
	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปีพุทธศักราช 2534.....	51
4	การเรียกร้องเพื่อให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พุทธศักราช 2534.....	76
	บรรยากาศทางการเมืองก่อนการปฏิวัติรัฐประหารของคณะ รสช....	78
	การปฏิวัติรัฐประหารเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534.....	84
	การสืบทอดอำนาจของคณะ รสช. ภายหลังกการปฏิวัติรัฐประหาร.....	88
	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พุทธศักราช 2534.....	94
5	สรุป วิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ.....	147
	สรุป.....	147
	วิเคราะห์.....	153
	ข้อเสนอแนะ.....	162
	รายการอ้างอิง.....	164
	ประวัติผู้เขียน.....	176